

Terugkoppeling op hoofdlijnen gesprekken marktconsultatie Beheer Energiefonds Overijssel

Inleiding

Van de deelnemende partijen aan de marktconsultatie hebben we een schriftelijke reactie ontvangen. Met alle partijen is vervolgens een inhoudelijk gesprek gevoerd met ruimte voor verdieping en het stellen van vragen. Alle deelnemende partijen hebben ingestemd met het opnemen van het gesprek. De opname blijkt enkel in bezit van de Opdrachtgever en wordt gebruikt voor verslaglegging en herleidbaarheid van uitspraken. Het is partijen meegedeeld dat er naar alle partijen een terugkoppeling op hoofdlijnen zal plaatsvinden. Waarin ook de namen van de partijen waarmee gesproken is in de consultatieronde worden vermeld. Partijen krijgen de gelegenheid op deze terugkoppeling te reageren. Waar nodig worden reacties verwerkt en vervolgens wordt de definitieve terugkoppeling bij de aanbestedingsstukken van de gunningsfase gevoegd.

Aan de marktconsultatie hebben deelgenomen:

- KplusV
- Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland
- Polestar Capital
- StartGreen Capital
- SVn / e3 Partners

1. Scope van het Energiefonds

Business Development

In de gesprekken is gevraagd wat partijen verstaan onder business development (BD) en hoeveel BD inzet zij logisch vinden bij een fonds zoals EFO.

Partijen geven allemaal aan dat BD onderdeel moet zijn van het fonds. BD wordt door een deel gezien als het begeleiden/opwerken van specifieke aanvragen. Waarbij een beheerder alert moet zijn en governance moet inrichten op het voorkomen van een conflictsituaties. Een deel van de partijen vindt BD daarnaast waardevol bij het opwerken van nieuwe initiatieven, met name voor vraagstukken die over individuele projecten heen gaan. Want projecten worden steeds complexer en hangen nauwer met elkaar samen. Als er meer kan worden ingezet op innovatie binnen het fonds, zal dit ook leiden tot meer tijd die nodig is voor BD.

Als suggestie is door een van de partijen gedaan om als provincie een instrument in de markt te zetten die onafhankelijk BD bedrijft, los van bestaande fondsen.

KPI's

Er is gesproken over de KPI's. Gevraagd is of een fondsbeheerder meer waarde aan financiële KPI's of aan maatschappelijke KPI's hecht. En of KPI's wat de partijen betreft bedoeld zijn als gesprekstool of dat een fondsbeheerder hierop ook afgerekend kan worden.

Partijen onderkennen allemaal het belang van de maatschappelijke doelstelling van het fonds. Tegelijk is opgemerkt dat zonder financiële KPI's het fonds niet kan blijven investeren in de energietransitie. Het zal daarmee om een mix van KPI's moeten gaan. Een tijdspanne van vier jaar (looptijd strategisch plan) wordt daarbij als logisch gezien voor een aantal KPI's. Er zijn ook KPI's waar het effect niet in deze periode te bereiken is. KPI's stellen voor de gehele beheerperiode wordt afgeraden. Daarvoor is de markt te onvoorspelbaar op langere termijn.

Partijen zijn overwegend al gewend om financiële incentives te koppelen aan het realiseren van KPI's. Of er dan sprake moet zijn van én een bonus én een malus en hoe je een dergelijke incentive concreet inricht moet wat alle partijen betreft nog nader en in overleg worden doorgesproken. Wel is door één partij specifiek aangegeven terughoudend te zijn met het inbouwen van een bonus structuur.

Revolverendheid

Op dit moment is er sprake van één percentage revolverendheid voor de fondsdelen EFO I en EFO II gezamenlijk. Gevraagd is of het wenselijk is om voor de fondsdelen met verschillende percentages te gaan werken.

Door alle partijen wordt erkend dat het verstrekken en beheren van risicokapitaal anders is dan leningen. Of dit zich voor wat betreft revolverendheid moet uiten in verschillende percentages revolverendheid leverde wisselende reacties op. Enkele partijen gaven aan uitgesproken voorstander hiervan te zijn en dit ook logisch te vinden, anderen hebben een voorkeur voor één percentage met daarbij afspraken over een gewenste mix tussen EFO I en EFO II en mogelijkheden om tussentijds bij te stellen.

Of er meer mogelijkheden moeten komen om in innovaties te investeren geeft een wisselend beeld: een deel van de partijen acht dit noodzakelijk omdat een publiek fonds automatisch de moeilijkere investeringen moet doen (want een bank doet de eenvoudige projecten wel), andere partijen geven aan dat daarvoor andere fondsen of partijen beter geschikt zijn.

2. Governance van het fonds

EFO I is privaatrechtelijk; EFO II publiekrechtelijk. Dit blijft zo. Publiekrechtelijke verstrekkingen stellen andere eisen aan inrichting van de governance.

Een deel van de partijen heeft ervaring met het verstrekken van publiekrechtelijke financieringen. Andere nog niet. Maar zijn bereid hun processen hierop in te richten. Al dient hierbij opgemerkt te worden dan niet alle partijen de nut en noodzaak van publiekrechtelijke verstrekkingen zien. Zij zijn van mening dat het ook uitsluitend privaatrechtelijk ingeregeld kan worden.

Betrokkenheid aandeelhouder

Aan de deelnemende partijen is voorgelezen wat de provincie onder de noemer betrokken aandeelhouder verstaat en hoe zich dit op hoofdlijnen uit in gewenste communicatie- en overlegvormen. Waarbij ook is aangegeven dat het fonds als een zelfstandig fonds in de markt moet blijven.

De partijen geven aan deze duidelijkheid op prijs te stellen en daarbinnen te kunnen werken. Waarbij één partij de overweging heeft meegegeven om als provincie meer op afstand te blijven. De fondsbeheerder moet het juiste mandaat krijgen en daarbinnen zelfstandig kunnen werken.

Contact leden RvC/AC

Aan partijen is de vraag gesteld of een vorm van contact met leden van de RvC of AC nuttig of zelfs noodzakelijk is in voorafgaand aan de nieuwe beheerperiode.

Deze vraag leverde een wisselend beeld op. Kennis kunnen nemen van de profielschets volstaat voor een deel van de partijen, anderen achten contact met hen waardevol na de gunningsfase en weer een andere partij wil graag een vorm van contact gedurende de aanbesteding.

3. Flexibiliteit van het fonds

Aan de partijen is gevraagd of hun organisatie in staat/gewend is om bij een bank leningen te verkrijgen, zoals bijv. de EIB of een Nederlandse bank.

Partijen hebben hier allemaal in meer of mindere mate ervaring mee. Maar niet alle partijen hebben een dergelijk traject doorlopen tot aan het daadwerkelijk ontvangen van de financiering. Hiermee hebben niet alle partijen ervaring met rapportageverplichtingen van die zulke partijen stellen.

Fonds-in-fonds investeringen

Bij vier gesprekken is aandacht besteed aan de vraag of fonds-in-fonds investeringen wenselijk zijn binnen het Energiefonds. De partijen denken wisselend over de wenselijkheid. Het risico is dat de waardecreatie in hoge mate financieel blijft en dat fondsmiddelen buiten de provincie landen. Tegelijk kan het nuttig zijn om daarmee aanvullende kennis, kunde en netwerk op te halen. Voor verdieping in specifieke sectoren kan het een waardevolle aanvulling zijn.

4. Beheervergoeding

Alle partijen hebben in de schriftelijke input laten weten dat een vergoeding gebaseerd op een vast deel en één of meer variabele delen het meest logisch lijkt. Nadere duiding hiervan in de aanbestedingsstukken is wel noodzakelijk. In de gesprekken is hier niet separaat aandacht aan besteed.

5. Implementatie overdracht

Ervaring overdracht

Alle partijen geven aan in meer of mindere mate ervaring te hebben met het overnemen van fondsen. Er zijn ook partijen die daarbij ervaring hebben met het overdragen van fondsen.

Implementatietijd

Een zorgvuldige overdracht kost tijd en geld. Hoeveel tijd en geld gewenst is, verschilt per deelnemer aan de consultatie. Inschattingen lopen uiteen van (minimaal) drie maanden tot meer dan 12 maanden. Door de deelnemers is aangegeven dat een bepaalde mate van betrokkenheid van de huidige fondsbeheerder gewenst/noodzakelijk is. Tegelijk moet naar de portefeuille duidelijk zijn wie vanaf welk moment verantwoordelijk is voor het fonds. Het contract met de huidige fondsbeheerder eindigt op 31 december 2027.

De overgang naar een andere beheerder dient projectmatig benaderd te worden. Vooraf dient te worden uitgewerkt wat de latende en wat de ontvangende partij daarin doet. Als suggestie is meegegeven om met de provincie (als aandeelhouder en opdrachtgever) een stuurgroep in te richten in deze fase. Er moet bij voorkeur een aparte vergoeding komen voor dit project.

Partijen begrijpen de noodzaak om gegevens van individuele verstrekkingen geheim te houden, ook in de gunningsfase. Inzicht in de portefeuille is wel van belang. Om te kunnen bepalen om wat voor soort verstrekkingen het gaat, wat de mate van beheerintensiteit is, welke sectoren, hoe het verloop van de financieringen is. Een van de partijen ziet graag 'position papers' van (groepen van) verstrekkingen. Bancair zou men dit aanduiden als revisiedocumenten. Ook heeft een partij aangegeven contact met de accountant te willen, bij voorkeur voor het doen van een aanbieding.

Een partij heeft aangegeven dat er gaandeweg een gunningstraject er vragen ontstaan. En dat alleen vragen stellen via een Nota van Inlichtingen dan niet volstaat. Deze partij ziet graag dat er daarnaast bijvoorbeeld informatiesessies worden georganiseerd.

6. Overig

MiFID II vergunning

In Nota van Inlichtingen van de marktconsultatie is aangegeven dat toezicht AFM en het hebben van een MiFID II vergunning vereist zal zijn. De vergunningonderdelen betreffen portefeuillebeheer, beleggingsadvies en (optioneel) de nevendienst bewaren. Als de nevendienst 'Bewaren' door de Gegadigde niet kan worden verricht, zal gezamenlijk – en eventueel in afstemming met de AFM - gekeken worden hoe deze dienst ingericht kan worden. Eventueel door gebruik te maken van hiervoor gespecialiseerde externe bewaarders of assurances.

Het tijdstip waarop partijen over deze vergunning moeten beschikken is als zij hun aanbod voor het fondsbeheer uitbrengen. Naar verwachting is dit eind 2026. Als er op dat moment geen MiFID II vergunning is, zal aan die partij de opdracht niet gegund worden. Voorafgaand vindt naar verwachting een selectiefase plaats. Als een partij in de selectiefase niet al aannemelijk kan maken dat zij op het moment van het doen van een aanbod voor het fondsbeheer EFO over de juiste MiFID II vergunning beschikt, zal deze partij niet kunnen deelnemen aan de gunningsfase. De aannemelijkheid moet onderbouwd worden met een nader op te stellen verklaring met een tijdsplan die door een externe partij met ervaring in MiFID aanvragen (bijv. een compliance adviesbureau of gespecialiseerd advocatenkantoor) ondertekend dient te worden. In de selectiefase zal nader ingegaan worden op de eisen die Opdrachtgever stelt aan een dergelijke verklaring. De geselecteerde partij dient vanaf dat moment tot einde fondsbeheerperiode de vergunning of diens eventuele opvolger ook te behouden.

WNT-normering

Aan alle partijen is gemeld dat de WNT-normering geldt. Dat dit niet alleen van toepassing wordt verklaard op alle directieleden van de fondsbeheerder, maar ook op alle medewerkers die (enige) activiteit verrichten voor het fonds. De partijen hebben tijdens het gesprek allemaal aangegeven hieraan te voldoen.

Referentieprojecten

Tijdens de gesprekken is ook aangegeven dat in de selectiefase referentieprojecten worden vereist. Fondsbeheerders zonder ervaring in omvangrijke gecombineerde fondsen (risicokapitaal en leningen) worden uitgesloten van de gunningsfase. Er zullen ten minste twee referentieprojecten met tevredenheidsverklaringen worden gevraagd. Waarbij het van belang is dat er ervaring is met een publiek fonds en een fonds in de energietransitie.

Partijen zijn bedankt voor hun inbreng en op de hoogte gebracht van de vervolgstappen.